

Az emigráns

2019 augusztus 24. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Schilling Árpád is emigránsnak tartja magát?

Az elmúlt hetek egyik legmulatságosabb interjút adta Schilling Árpád színházrendező, mi másnak, mint a Magyar Narancsnak. A külföldi politikai rendezői munka után ácsingózó színházrendező teljes repertoárját eladta. Diktatúrázás, fideszezés, mucaizás, minden. Nem idézek belőle, szerintem kevés 888-olvasó van, aki nem találja ki magától is könnyen, miket mondhatott. Inkább megpróbálok magára Schilling Árpádra koncentrálni.

Először azért nézzük csak meg, hogy hősünk ki is. Jó egy éve írtam már a 888-nak Schillingről, amikor bejelentette a Fidesz harmadik kétharmados győzelme után, hogy külföldre költözik a családjával. Arról írtam, hogy színházrendezőként már nem kap normális munkát, így politikai aktivistaként kísérletezik magát árulni – és külföldön majd megpróbálja a kettőt összekötni. Természetesen nem kellett ehhez nagy jóstehetség, hogy ezzel próbálkozik. Az egész mostani interjúnak ez a lényege: majd lefordíttatja franciára és németre, emailekben küldözgeti barátinak gondolt színházvezetőknek, főleg persze fél-alternatív színigazgatóknak, hogy egy diktatúra áldozataként dolgozni szeretne. Emigránsként.

Emigráns.

A balliberális hetilap első kérdését – „beleszokott az emigrációs létbe?” – nem utasítja el. Nem mondja azt a mégoly baráti kérdezőnek, hogy én inkább úgy mondanám, hogy külföldi létbe vagy beleszokni abba, hogy külföldön élünk, satöbbi, satöbbi. Nem. Egy emigráns. És hogy ne legyen félreértés, később maga mondja is: „az emigrációban az egyik legnagyobb kihívás, hogy ellen tudj állni annak a paranoiának, amit Magyarországról hozol magaddal”. Tegyük félre a kihívás-kifejezés adott szövegkörnyezetben való közhelyességét (később még egy „felvállal” is következik), hanem maradjunk az emigrációnál. Schilling Árpád magát emigránsnak tartja. És nem szégyelli el magát, amikor ezt mondja.

Emigráns.

Egy-egy szónak a konkrét jelentésén túl természetesen hangulata és sokszor történelme is van. Emigráns, aki elhagyja a hazáját – és kimondatlanul ugyan, de oda vissza sem mehet. Kimondatlanul, de menekülnie kell. Nézzünk is csak néhány emigráns művészt, és most csak művészeket! Mondjuk Leslie Mandoki vagy Csupó Gábor, akik a hetvenes években a határon szöktek át, mert útlevelet nem kaptak. Szabadon akartak élni, nem egy kommunista diktatúrában – és utána az egész világot meghódították. Szülőhazájukba hosszú évekig nem jöhettek haza. Letartóztatták volna ugyanis őket. Ők emigránsok voltak. Vagy Zsigmond Vilmos és Kovács László, 1956-ban. Fényképezik a forradalmat, menekülniük kell – utána Oscar-díj és Hollywood. Ők is emigránsok voltak. Haza hosszú évekig nem jöhettek, be sem engedték volna őket. Vagy tanáruk, Badal János. Rá sokévnnyi börtön várt volna, ha marad. Elmenekült, bányákban forgatott munkavédelmi filmeket, hogy az első kinti években megéljen, majd az egyik legnagyobb francia operatőr lett. Sokáig nem jöhetett haza, azonnal letartóztatták volna. És még hányan és hányan voltak emigráns művészek, operatőrök és rendezők, képzőművészek és írók, akik külföldre menekültek a kommunista diktatúra elől (vagy ha még hátrébb megyünk a történelemben, a náci diktatúra elől) és sokáig (vagy sohasem) jöhettek haza. Ők emigránsok.

Schilling Árpád is emigránsnak tartja magát?

Mondjuk Lászlóffy Kata. Gellért Endre osztályába járt az ötvenes években, Soós Imre osztálytársa volt. Párizsba emigrált 1956-ban, nem árulta, hogy menekült, nem árulta, hogy üldözik, nem árult semmit, egyszeresen csak tehetsége volt, munkája mégsem lett, végül 1962-ben megölte magát. Egy emigráns volt. És sohasem jött már haza. Biztos, hogy Schilling Árpád is emigránsnak tartja magát?

Schilling Árpád – beszéljünk világosan – az Európai Unió egyik országából átment egy másik országába. Még útlevel sem kellett hozzá. Beült a kocsijába, tankolt, gázt adott és ezer kilométer kocsikázás után kiszállt a kocsijából. Még a személyi igazolványát sem kellett megmutatnia útközben. Bármikor hazajöhet, senki nem üldözte el, senki elől nem kell menekülnie. Lehet, hogy jövőre hazajön, mert még a Magyar Narancs-interjúból is kiderül, hogy a berlini rendezésén kívül komolyan fizető munkát még nemigen szerzett magának. Egy francia faluban élnek és egy régóta ott lakó, magyar ismerősük segíti őket. Lehet, hogy arra kényszerülnek, hogy hazajönnék. Ezt nem írja a cikk, ezt csak én feltételezem. És ha így lesz, akkor másfél évig voltak emigránsok? Két évig? Rendben, javasolom, ha egy magyar család két hétre elmegy nyaralni a horvát tengerpartra, mondja nyugodtan, hogy Horvátországba emigráltak. Jó, nem túlságosan hosszú időre, csak két hétre, de akkor is. Mondani mindent lehet.

Schilling Árpád és az emigráció. Nem hiszem el, hogy van képe ezt mondani.

Az interjú egyébként nagyon tanulságos. A politikai rendezői munkaszerzéshez szükséges áriákat elénekli, mint már írtam, szidja persze Magyarországot fel és alá. Az egyik legelméesebb gondolatát azért muszáj idézni, szó szerinti idézet jön Schillingről: „... az a bizonyos „haldokló Nyugat” köszöni, de jól van, a bolt legalsó polcáról is olyan kajákat vesz le az ember, amit Pesten csak a Rózsadombon árulnak kétszer annyiért”. Azért itt álljunk meg egy picit és először ne a végtelenül leegyszerősített, demagóg gondolkodás butaságával foglalkozzunk. Hanem a tényekkel. Elég jól ismerem Párizst és a vidéki Franciaországot is. Én nem találkoztam olyan élelmiszerral (kajával,

bocsánat, Schilling szavaival), ami ne lenne drágább egy francia közértben, mint Magyarországon. Mire gondolhat? Libamájra mondjuk? Bélszínre? Tud olyan rózsadombi boltot – Rózsadomb... a szocializmus közhelyei, Rózsadomb – , ahol kétszer annyiba kerül a libamáj, mint egy francia kisboltban? De hát ez nem igaz és ? is tudja. Lényegtelen az egész, de jellemz?. A borokhoz nem értek, de a francia ásványvizeken kívül nincs olyan üdít? sem, ami ne lenne drágább egy francia falusi boltban, mint egy drága budapesti üzletben. Miért mond ilyeneket? Hogy mondhat ilyet? Persze, egy emigráns mindent megtehet. Azt mond, amit akar, ha a követke? munkája megszerzéséért ad interjút.

Ami viszont ennél sokkal érdekesebb, hogy a magyar színházm?vészet gy?löletében igazi demokrata. Utálja Vidnyánszky Attilát, a Nemzeti Színház igazgatóját és utálja Máté Gábort, a Katona József Színház igazgatóját is. Vidnyánszkyt persze, ezzel ne is foglalkozzunk, Vidnyánszky konzervatív és nagy rendez?, nagy m?vész, persze, hogy utálja. De a Katona igazgatóját nehéz lenne kormánypártinak tartani. Vele az a baja, hogy a Katona igazgatója és hogy jól van. Elfogadja a kormány anyagi támogatását. (Zárójelben jegyezzük meg: a legkeményebb katonai diktatúrákat idéz? színházi világot fest le Schilling: az ellenzéki attitűd? színigazgatók jól érzik magukat, mert az állam b?kez?en támogatja ?ket. Az ellenzéki igazgatókat. Micsoda egy rezsím!)

Egy mondatból persze kiderül, hogy milyen világot szeretne Schilling Árpád. Hogy hol érezné, hol érzi magát jól. „hasznó gondolkodású emberek közé kerültünk”, mondja. Igazi demokrata, igazi liberális. Ott jó, ahol mindenki ugyanúgy (bocsánat: hasonlóan) gondolkodik, mint ?.

Így viszont már mindent értünk. Demokrata és liberális. Ja, meg persze emigráns.

Gábor László, az Origo f?szerkeszt?je

www.888.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a követke? címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

[Tweet](#)

MAGYAR MENEDÉK KÖNYVESHÁZ
www.magyarmenedek.com

Ajánló